

ПРАВО АКЦІОНЕРА НА ІНФОРМАЦІЮ У ПРОЦЕДУРІ ЗЛИТТЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Білан П.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Одним з основних немайнових прав акціонера є право на отримання інформації про діяльність акціонерного товариства. При цьому дане право не повинно обмежуватись, виключно, сферою фінансового становища товариства та надавати акціонеру можливість ознайомитись з показниками діяльності останніх. Право на інформацію повинно включати можливість бути обізнаним про внутрішньо організаційні процеси діяльності товариства та ін.

Як зазначено у п. 2.1.3 Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 571 від 11.12.2003 р. «Про затвердження Принципів корпоративного управління» учасник (акціонер) має право на своєчасне отримання повної та достовірної інформації про фінансово-господарський стан товариства та результати його діяльності, суттєві факти, що впливають або можуть впливати на вартість цінних паперів та (або) розмір доходу за ними, про випуск товариством цінних паперів тощо.

Отже, на законодавчому рівні було визначено, що право акціонера на інформацію стосується, як і сфери фінансової діяльності товариства, так і внутрішньо-організаційної політики та діяльності вищого органу управління товариством. Відтак, питання реорганізації акціонерного товариства нерозривно пов'язане з правом акціонера на інформацію, оскільки вказаний процес зумовлює припинення товариства, як окремого суб'єкта ринкових відносин, а відтак припиняються правомочності акціонера по відношенню до такого суб'єкта господарювання.

Відповідно до п. 2, п. 3 та п. 4 ч. 1 ст. 81 Закону України «Про акціонерні товариства» наглядова рада кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, розробляє умови договору про злиття (приєднання) або план поділу (виділу, перетворення), які повинні містити: 2) порядок і коефіцієнти конвертації акцій та інших цінних паперів, а також суми можливих грошових виплат акціонерам; 3) відомості про права, які надаватимуться підприємницьким товариством- правонаступником власникам інших, крім акцій, цінних паперів товариства, діяльність якого припиняється внаслідок злиття, та/або перелік заходів, які пропонується вжити стосовно таких цінних паперів; 4) інформацію щодо запропонованих осіб, які стануть посадовими особами товариства у підприємницькому товаристві - правонаступнику після завершення злиття та запропоновані до виплати таким особам винагороди чи компенсації.

Отже, основні умови процесу злиття акціонерного товариства, відображаються у договорі про злиття, що розробляється наглядовою радою. Таким чином, повинен бути правовий механізм ознайомлення акціонерів з умовами даного договору.

Відповідно до ч. 2 ст. 81 Закону України «Про акціонерні товариства» наглядова рада кожного акціонерного товариства, що бере участь у злитті, приєднанні, поділі, виділі або перетворенні, повинна підготувати для акціонерів пояснення до умов договору про злиття (приєднання) або плану поділу (виділу, перетворення). Таке пояснення повинне містити економічне обґрунтування доцільності злиття, приєднання, поділу, виділу або перетворення та обґрунтування порядку обчислення коефіцієнта конвертації акцій та інших цінних паперів акціонерного товариства.

Отже, законодавець імперативно визначив, що акціонер має беззаперечне право бути поінформованим про умови договору злиття акціонерного товариства та володіти даними про економічну необхідність вчинення таких дій, а в наглядової ради товариства виникає обов'язок забезпечити акціонера відповідним обсягом інформації. Відповідно, необхідно проаналізувати механізм вчинення вказаних дій з сторони наглядової ради акціонерного товариства.

Відповідно до ч. 4 ст. 81 Закону України «Про акціонерні товариства» матеріали, що надсилаються акціонерам товариства, що бере участь у злитті (приєднанні), поділі (виділі, перетворенні), при підготовці загальних зборів, на які виносяться питання про затвердження умов договору про злиття (приєднання), плану поділу (виділу, перетворення), передавального акта повинні включати: 1) проект договору про злиття (приєднання), плану поділу (виділу, перетворення); 2) пояснення до умов договору про злиття (приєднання) або плану поділу (виділу, перетворення); 4) у разі злиття (приєднання) - річну фінансову звітність інших товариств, що беруть участь у злитті (приєднанні), за три останні роки.

Таким чином, законодавець в імперативному порядку визначив, що наглядова рада акціонерного товариства повинна вжити заходів задля того, щоб акціонер був поінформований про умови та окремі аспекти процедури злиття акціонерного товариства. При цьому, наглядовій раді недостатньо направити акціонеру проект договору злиття. На нашу думку, такий стан речей зумовлений тим фактом, що акціонер може не володіти відповідним обсягом юридичної обізнаності, внаслідок чого законодавець зобов'язує наглядову раду надати додаткові роз'яснення до проекту договору про злиття та показники фінансової діяльності товариства спільного з описом економічної ефективності ініціювання та проведення вказаної процедури реорганізації акціонерного товариства.

З врахуванням наведеного, доходимо до висновку, що право акціонера на інформацію тісно пов'язане з процедурою злиття акціонерного товариства, що знаходить об'єктивне вираження у зобов'язаннях наглядової ради перед акціонерами надати повну та доступну інформацію про умови реорганізації, необхідність в ініціюванні вказаної процедури та фінансові показники діяльності товариства.